

El retrat literari en l'obra de Xavier Garcia

Quan Xavier Garcia va arribar per primera vegada a les Terres de l'Ebre -concretament a la Torre del Español- va quedar meravellat de la terra i, sobretot, de la gent. No és estrany, doncs, que la familiaritat i la noblesa que distingeixen les persones que habiten des de temps immemorial les contrades del sud català fessin impactar un jove de dinou anys, que venia d'una comarca tan diferent de les nostres terres com és el Garraf, o el Penedès marítim, com ell designa íntimament a la seva.

Encara avui, lamentablement, certa intel·lectualitat barcelonina -i el país és petit- es sorpren de no haver visitat amb anterioritat la nostra terra i continuen parlant de Tòrtosa -afortunadament- com un fantàstic descobriment. L'any 1965 la revista *Serra d'Or* va dedicar un monogràfic a les Terres de l'Ebre, on van col·laborar Jesús

Massip, Manolo Pérez Bonfill, Artur Bladé, Gerard Vergés, Ricard Salvat i Sebastià Juan Arbó va ser entrevistat per Albert Manent. Em sembla que era la primera vegada que una publicació de Barcelona dedicava un apartat tan important i complet a *La Regió de l'Ebre* tal com va titular *Serra d'Or* a les nostres contrades. Ja després foren els corresponents de premsa -alguns d'ells periodistes- els que informaven de l'actualitat de l'Ebre català.

Però havia de ser precisament Xavier Garcia Pujades qui, amb els seus desplaçaments i posteriorment amb casa a Horta de Sant Joan, descobrís a la resta de Catalunya tot el que passava i passa a la nostra terra, ja sigui amb articles periodístics o en una extensa col·lecció de llibres de personatges ebrencs.

No era la primera vegada que Xavier Garcia dedicava els seus *Homenots del*

Sud a gent ebrenc. Ja el 1994 publicava la primera sèrie, que li va valer el Premi Nacional de Periodisme, i va ser el passat mes d'abril quan va publicar la quarta sèrie, tot i que molt abans ho havia fet amb *Homenots Catalans*, *Vilanovins amb llustre o sense*, *Empaitant Gent a París* i *Heterodoxos Europeus*, i altres retrats en què mostrava la seva sensibilitat per donar a conèixer personatges catalans i europeus que havien destacat en les seves professions, ja sigui escriptors, arquitectes, metges, científics, carters, pagesos o mariners...

Si Barcelona, i molta de la seva intel·lectualitat, en lloc de mirar-se el melic i la Girona pirenaica i de la tramuntana, haguessin girat la vista cap al sud català, com ha fet Xavier Garcia, tal vegada avui al país, mentalment i intel·lectualment seria més gran. Mai agrairé prou a l'amic Xavier

Garcia la seva dignitat i la seva constància per haver aproximat i familiaritzat l'Ebre català amb la resta de Catalunya.

El retrat literari ha estat objecte de diferents anàlisis. És un gènere breu que no té res a veure amb la biografia, però que sí que agafa moltes de les seves característiques. Podem dir que és una barreja de petita biografia, assaig, relat, història o crònica. Em sembla que va ser l'Arbó qui va dir que es trobava millor en la novel·la que en un conte o relat curt, en el sentit -i és obvi- que la novel·la dona molt més joc. En canvi, en el retrat literari, has de comprimir molts elements en un petit espai. Xavier Garcia ho ha fet amb solvència i elegància, evocant personatges totalment desconeguts la majoria, però que han fet història en el territori que habiten. En este cas, l'evocació periodística i literària s'ha fi-

Eduardo Sánchez
Cronista cultural

xat en el lloc on han desenvolupat la seva tasca, potenciant per damunt de tot l'element humà i a partir d'aquí la documentació i la visió personal més autèntica del personatge retratat. Han passat vint-i-quatre anys des de la primera sèrie dels *Homenots del Sud*. El lector ha de tenir en compte que ha fet l'aparició una nova generació i, per tant, una nova història. Una història que contenen i protagonitzen els mateixos personatges que ha conegut Garcia. Vet aquí el mèrit, vet aquí l'home i la seva obra, i vet aquí el compromís amb la terra i la seva gent.